

Egészségügyi Alkalmazottak Lapja

A betegápolók, ápolónők, okl. bábák, fürdősök, masszörök, vizgyógykezelők, pedikűrözök, uszómesterek s b. fertőtlenítők, temelkezési alkalmazottak, kórházi segéd munkások és rokonszakmával foglalkozók hivatalos szaklapja.

A Szövetség hivatalos órái: reggel 9-től 12-ig, délután 3-tól 7 óráig. Díjtalanul közvelit intézelek, klinikák, kórházak, szanatóriumok és magánosok részére képzett személyzetet helyben és vidéken.

Megjelenik minden hó 1-én.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány-utca 74, I. 16. — Hirdetések felvételnek a legjutányosabb árban. — Kéziratok vissza nem adának. — Telefon: József 122-24.

Szerkesztő:
DR. RAJNAI BÉLA
orvoselnök.
Felelős szerkesztő:
SZIEBEN F. JÓZSEF

Előfizetési ár:
Egész évre 200 korona
Fél évre 100 „
Negyed évre 50 „
Egyes szám 20 „

Fajvédelem és szociálpolitika.

Írta: Székely János, v. államfiktár.

A dolgozó keresztény magyar nép emberfeletti erővel küzdök a napról-napra növekvő óriási drágasággal s maholnap odajut, hogy a betevő falatját sem tudja megszerezni. Az árak óráról-órára emelkednek a piacokon, mert a pénz fedelmeinek, úgy látszik, még kevés milliót verejtékeztünk össze. A drágasággal való viaskodásba a magyar nép teljesen belefáradt s apatikus közönnyel nézi az uszora döhöngését. Ugyanekkor sok szó esik a napi sajtóban s politikai megbeszéléseken a keresztény koncentrációról és a fajvédelmi politika szükségességéről. Mi, keresztényszocialisták, őszinte örömmel üdvözljük azokat, akik végre ráébredtek arra, hogy végre tenni kell a keresztény faj érdekében is valamit, mely az uszorásokkal folytatott küzdelmében már-már elvérzik. Mi több, mint 15 esztendővel ez előtt hirdettük a fajvédelem szükségességét, de szavunk a pusztába kiáltó szava volt. Most a keresztény éra idején ugyancsak sürgettük, követeltük a szociálpolitikai törvényeket, ami magyarul fajvédelmet jelent.

Nem kell azt bizonyítani ma már senkinek, hogy a magyar faj alárendelt tényező, tehát a gyengébb fél saját hazájában. A föld, a pénz, a gyár, a kereskedelem, az irodalom és művészet mindmind az idegen faj tulajdonát képezi. A munka, a koplalás a mi népünké, a pénz és a jólét az övék. Talpra kell állítani az élet küzdelmében elesett fajtánkat, mert e nélkül az országot sem tudjuk régi nagyságába visszaállítani. Ebben az irányban, az üres szaváláson kívül, eddig alig történt egy lépés is. Keresztény közgazdasági élet és gazdasági politika nincs ma sem, mint ahogy nem volt a múltban sem. Sőt azok a törekvések, amelyek a dolgozó nép gazdasági felemeléseért s megélhetésének a javítására irányulnak, a legtöbb esetben a hatalom birtokosaitól ma is elítéltek. A dolgozó nép értelmi színvonalát gazdasági helyzete megjavítása nélkül nem lehet felemelni. Debizonyított tény az is, hogy sehol a világon nincsen olyan alacsony munkabér, mint Magyarországon. Ez a magyarózafa annak, hogy dolgozó népünk gazdasági helyzete egyenesen kétségbeesítő. A háboru előtt az u. n. régi jó világban sem volt kielégítő a magyar munkásság gazdasági helyzete, amit bizonyít az a statisztika, mely a különböző európai államok gümőkóros halálozási arányszámáról beszél meg-
rázóan. E szerint a statisztikai kimutatás szerint 1911-ben Belgiumban minden 10 ezer lakosra 10,2, Angliában 10,8, Németalföldön 11, Olaszországban 12,2, Spanyolországban 12,5, Németországban 13,9, Svájcban 15,5, Svédországban 15,9,

Irországbán 17,5, Norvégiában 17,8, Franciaországban 18,6, Magyarországon 34,3% gümőkóros halálozás esett minden 10 ezer lakosra. A főváros fiztífőorvosának jelentése szerint ma Budapesten minden harmadik ember tüdővészben szenved. A tüdővész okát szintén nem kell ma már magyarázni, hisz mindenki tudja, hogy a hiányos táplálkozásból és a rossz lakásviszonyokból ered. Itt egy éles kontrasztot kell szembeállítani a fenti statisztikával, amely a zsidóság gümőkóros elhalálozását tárja szemünk elé. Dr. Tüdős Kálmán, Debreczen fiztí főorvosa mutatta ki nemrég, hogy Magyarországon minden 10 ezer zsidóra 11,38% gümőkóros halálozás esik. Ha ez az arányszám a mi javunkra meg nem változik, akkor a keresztény magyar nép sorsa meg van pecsételve.

A tüdővész rettenetes pusztításain kívül a háborus véráldozatunk is oly bőseges volt, mint amilyen egy nemzet sem Európában. Winkler háborus statisztikája szerint Magyarország vesztesége minden 1000 ember után 257. Ugyanez a statisztikus Magyarország hősi halottainak számát 600,000 emberre becsüli. A rokkantak és betegek száma kb. ugyanennyit tesz ki. Ehhez a veszteséghez járul 1915-19. évben, 1 millió 491 ezer meg nem született gyermek, akikkel a háborus veszteségünk több mint 2 millióra emelkedik. A háborus vérvesztés már ma is érzékenyen érezteti a hatását, de 10-15 év múlva, a mikor a most munkaképes nemzedék kidől az élők sorából, akkor fogja katasztrófális hatását éreztetni. Egyik statisztikusunk szerint 10-15 év múlva 1 millió munkás fog hiányozni közgazdasági életünkben. Kell-e még ezek után bizonyítani az erőteljes fajvédelemnek és szociálpolitikai törvényeknek szükségességét.

A nemzet jövője, léte és boldogulása függ attól, hogy a szociálpolitikai alkotások utjára lépünk-e. Ezért követeljük, hogy a kormány haladéktalanul alkossa meg a női és gyermekmunka szabályozásáról szóló törvényt. Továbbá állítsa fel végre az általunk évek óta követelt

paritásos bérmeállapító bizottságokat, hozzon törvényt a minimális és a családi munkabérről és a nyereségosztalékról. Végül, kezdjék meg a munkaházak építését, amivel részben a pusztító tüdővész elé emelhetnek gátat, de egyben munkát és kenyeret is adunk a munkanélküli tömegeknek.

A szociálpolitikai törvények tömegét ezzel koránt sem tartjuk kimerítettnek, de ezekre a követelésekre, mint leg-
égetőbb dolgokra, kell elsősorban a kormányban figyelmet fordítani. Prohaszka püspök szerint nem használ semmit a szociálpolitika, a munkásvédelem, a bérrendezés, ha nincs lélek, vagyis takarékoság, mértékletesség, önmegtadadás, feyelem, hűség, tisztesség; mit használ a szociálpolitika remeklése, ha állatokkal van dolga. Igaz, hogy nem használ akkor semmi, hogy azonban a munkás ne legyen állat, *embersorba kell fel-
emelni*. Egészséges lakásokat kell adni a büzös, nedves pincelakások helyett, továbbá a munkás családapának annyi bért kell adni, hogy az édesanya nevelhesse és gondozhassa gyermekeit, hogy azok ne az utcán nőjenek fel, dudva módjára. Biztosítani kell továbbá a munkásnak olyan bért, hogy az abból ne csak a testét táplálhassa, hanem a szellemi táplálékát, a lelki kenyerét is megszerezhesse. Itt eljutottunk ahhoz a pont-
hoz, ahol a szociáldemokratáknál mi többet követelünk. *Mi, keresztényszocialisták ugyanis a szociáldemokratáktól eltérően, nem tagadjuk le, hogy a munkásnak is van lelke, míg ők a majom utódjának, állatnak tartják a munkást*, ezzel szemben mi embert akarunk faragni a munkásból, a benne szuhyadó erkölcsi erők kivirágoztatása, a lelke és az értelme kicsiszolása által. Embert, értelmes kulturembert, aki nemcsak az igát huzza, hanem aki az Isten gyönyörű világának középpontja és a szépségek alkotója. Ilyen emberekre van szükség, hogy Nagymagyarországot ismét visszaállíthassuk, ezért sürgettük a fajvédelmet, vagyis az erőteljes, keresztény szociálpolitikát.

A keresztényszocialista világgazdasági program.

A II. nemzetközi konferencián előadta: Sevrareus P. I. S.

Bevezetés.

Tudja meg végre a világ, hogy mi az, amit a keresztényszocialista szakszervezetek mozgalma elérni óhajt.

Minden ország munkásainak a tudomására kell jutni, hogy mily irányban szándékozik a keresztény munkásság a társadalmi kibontakozást megvalósítani.

Ezek voltak azok a gondolatok, a melyek a keresztény szakszervezetek nemzetközi szövetségének elnökségét arra indították, hogy egy világgazdasági programot dolgozzon ki, s ezt megtárgyalás végett a második nemzetközi kongresszus elé terjessze.

Minthogy már Hágában az egyes országok központi szervezetei egyetlen nemzetközi szövetséggé alakultak, most csak az van hátra, hogy a jövő számára a közös vezérfonalat megállapítsák.

Társadalmi és gazdasági reformjainkat, valamint egész gazdasági berendezésünket a közös keresztény világnézetünk alapján akarjuk megvalósítani.

Abban a gazdasági harcban, amelyet céljaink eléréseért vívunk kell, megengedhető, hogy a mi haditervünket, annak irányát, ellenségeink is megismerjék; azonban vezéreinknek, sőt még katonáinknak is — nem csupán az álla-

talános irányt kötelességük ismerni, hanem felvonulásunk egész tervezetét.

Mi többet akarunk nyújtani a munkás osztálynak a bizonytalan tartalmu frázisoknál, a délibábnál, mely a mai pusztaságban játszadozik, mi meg akarjuk mutatni, mily módon bontakozik ki a jobb jövő a mai válságos időkből. E célra természetesen munkába kell állítanunk áldozatkészségünket és kitartásunkat, aktív és céltudatos munkánkat, hitünket és a munkásosztály végleges felemelkedésébe vetett reményünket.

I. Alapelvek.

Mindazok a munkások és alkalmazottak, kik a nemzetközi mozgalmunkhoz tartoznak, a keresztény világnézetet vallják.

Ez a világnézet, mely a különböző keresztény felekezetekkel közös, megadja a helyes irányítást arra nézve, hogy mint vélekedünk az embernek társadalmi helyzetéről, a társadalom céljáról és minden kérdéstről, amely ezzel összefüggésben áll.

A keresztény alapelveknek — melyek a mi programunk talpkövei — ugy a társadalmi, mint a gazdasági életben érvényesülniök kell. Ez utóbbiaknak a főmegek közös tulajdonává kell válniök és az a munka, amely ezt megvalósítja, nehezebbnek látszik, mint amilyen valójában.

Ami az Isten az ember szívébe oltott, azt nem lehet onnan egykönnyen gyökerestül kitépni.

Még akkor is, ha a mindennapi élet szárazsága, s az embereknek hamis képzeletű olyan kemény kérget alkotnak, melyen a keresztény élet fája nehezen tör át, míg maga a lélek már természeténél fogva is minden egyes emberben keresztény. Minden lélekben élnek azok az örök törvények, melyeket az Isten beléjük oltott.

Ennélfogva a kereszténység elveinek megvalósítása egyszersmind minden ember szükségletének kielégítése is, s azért a keresztény világnézet föltétele az egészséges világnézetnek, föltétele az olyan társadalomnak, melyben a boldogság kapui minden egyes ember számára nyitva állanak.

Elsősorban az ember *felsőbbrendűsége* lép előtérbe. Ez az első alapgondolat, amelyet mi a világ emlékezetébe akarunk idézni.

Magában véve ez nagyon egyszerű.

A társadalmi és gazdasági rend középontjában az embernek kell állania. Ki tagadhatja ezt az alapgondolatot?

És mégis, egy századon keresztül az anyag, az áru állt a gazdasági élet központjában és az egyes embernek érdekeit nem vették figyelembe, az egész gazdasági berendezés egyedül a vagyonosodás szolgálatában állott; a legmagasabb cél a lehetőségig fokozott termelés volt és pedig nem az egyén szükségéinek fedezésére, hanem csupán a vagyonosodás céljából.

Emellett az emberiség magasabb céljait kikapcsolták, a nagy tömegek élet-szükségleteit figyelmen kívül hagyták.

Mindegy volt, ha az emberek a gazdasági élet mezején el is hullottak — fő az, hogy az éléstár lett tele, mert a gazdag készletek a tulajdonosnak pénzt hoztak és pénz jelentette az összes földi javak élvezetét.

Igy vált a dolgozó tömeg eszközzé; a termelés érdekeinek uralma alá került.

Ezzel az állapottal szembehelyezzük a mi álláspontunkat, azt, hogy az ember legyen a középpontja mindennek, nemcsak egyes emberek, hanem az „ember”, tehát minden ember.

„Uralkodjatok a földön”, ezt a parancsot kapta a paradicsomban az emberiség ősatya.

Ez a királyok királyától származó nemesi előjog minden embert megillet.

Ez a jog adja az ember hatalmába a természet összes erőit.

Ez hajtja szolgálatába a föld minden ajándékát.

Ő a középpont, ő a teremtés koronája. De az ember a társadalomban él és enélkül nem is élhet. Az ember nem legendáz önmagának.

Az egyes emberek egymást úgy szellemileg, mint testileg kiegészítik. Ezért van az egyik embernek szüksége a másikra.

Cicero is igazolja, hogy: Isten után az emberek számára a leghasznosabb lény a másik ember.

Ilyenformán a társadalom az, amely a munkán és az értelem kivül az ember boldogulásához szükséges elemet szolgáltatja.

A társadalomnak kell megadnia minden egyes embernek a legnagyobb boldogság eléréséhez a lehetőséget.

Minden ember saját szerencséjének kovácsa.

Minden embernek önmagának kell tehát sorsáért küzdenie.

A társadalom csupán a lehetőségét nyújtja annak, hogy az egyes ember az erkölcsi és anyagi jólétet kivívassa.

Küldöttségünk a népjóléti miniszternél.

Szövetségünk választmányának határozata alapján szept. hó 28-án Szabó József nemzetgyűlési képviselő dr. Krizs Árpád elnök s Szieben József főtitkár vezetésével a betegápolók s fürdősök nagyobb küldöttsége kereste fel a népjóléti m. kir. minisztert. Szabó képviselő tartalmas beszédében felkérte az egészségügy legfőbb intézőjét, hogy a képesítés ügyét törvényhozási vagy rendeleti uton mielőbb rendezze. Rámutatott arra, hogy mindaddig bajok és panaszok lesznek a betegápolás terén, amíg a cselédelhelyezéből s az utcáról is vesznek fel személyzetet.

Dr. Vass József népjóléti miniszter válaszában utalt arra, hogy a közegészségügyi szabályrendelet bármily tökéletes volt is negyven évvel ezelőtt, ma már elavult s ép ezért még lehetőleg az ősz folyamán törvényjavaslatot nyújt a nemzetgyűlés elé a közegészségügy szabályozásáról. Ennek keretében kívánja megoldani a képesítés kérdését is.

Dr. Krizs átnyújtotta a szövetség memorandumát s megkérte a minisztert, hogy a törvénytervezet elkészítésekor hallgassák meg a szakszervezet kívánásait is s vonják bele a szövetség vezetőjét az előzetes tárgyalásokba. A miniszter ehhez készségesen hozzájárult.

Meg kell tehát várnunk a törvényjavaslat benyújtását. A miniszter ígéretére támaszkodva szövetségünk tovább is küzdeni fog a képesítés kérdésének megoldásáért. Amíg a betegápolók s fürdősök állása nincs képesítéshez kötve, jehetlenség keresztülvinni a személyzet revízióját, kiostálni azokat, akik a betegápolást nem tekintik hivatásuknak, hanem csak átmeneti elhelyezkedésnek, amelyet odahagynak, mihelyt jobb megélhetési mód kínálkozik. Enélkül lehetlenség az egészségügyi alkalmazottakat olyan helyzetbe juttatni, amelyet nehéz és nemes hivatásuk megérdemel.

Reméljük, hogy nem hangzott el megint egy üres ígéret. Ha így volna, kétségbe kellene esni, hogy nálunk minden igyekezet megfeneklik az ígéretések s tervezetek kátyújában. Szövetségünk minden alkalmat megragad, hogy tagjainak mostoha helyzetét segítsen, de a sok fáradság és törekvés mégis alig tud eredményt felmutatni, azok felelősek érte, akiknek módjukban és hatalmukban állna a bajokon segíteni s ezt elmulasztják. *Ám ők lássák mire fog ez vezetni.* Reméljük, hogy a szociális érzékű Vass miniszter végre rendet teremt az egészségügy terén s régi jogos követelésünket teljesíti.

Múlt, jelen, jövő.

Két előbbi cikkemben a multról és jelenről írtam. Nem terjeszkedtem ki aprólékos részletekre, csak nagy vonásokban világítottam meg és mutattam rá egyes dolgokra. Ezekből is láthatjuk, hogy amint éltünk és amint cselekedtünk, nem jól, nem helyesen volt. És ha ez igazságot megállapíthatjuk és most ennek káros hatását érezzük, akkor a régi rendszeren, a melyben éltünk változtatnunk kell.

Ha azt akarjuk, hogy a jövőben minden másként alakuljon, akkor gazdasági berendezkedésünkön kell első sorban változtatni. Első fő kötelességünk, hogy *komoly szervezeti életet éljünk.* Ezt úgy érthetjük el, ha először mindannyian tagjai leszünk a szervezethez, másodsor ha a szervezeti életre feltétlenül megbízható és a reájuk bízott feladatoknak minden vonatkozásban eleget tevő vezetőséget állítunk (ami jelenleg meg van), harmadszor ha e vezetőséget minden tekintetben támogatjuk munkájában, hogy az eredményes is lehessen. Nem feltűnik azzal eleget, ha a havi járulékait pontosan befizettük, hanem a vezetőségünk minden ténykedését figyelemmel kísérjük és az időközönként egybehívott tagértekezleteken személyes megjelenésünkkel erőt adunk nekik azon nehéz munka elvégzéséhez, melyet vállalkra raktunk. Ha a jövőben e kötelességünknek eleget teszünk, ha egészséges szervezeti életet élünk — mert ezt követeli a saját gazdasági érdekünk — akkor várhatjuk és élvezni is fogjuk a szervezetnek gazdasági előnyeit is.

Nincs és nem is lehet ott gazdasági előnyöket várni, ahol a munkásság nem tud a saját érdekében erkölcsi és anyagi áldozatot hozni. Szervezetünk és annak vezetősége erejéhez képest eddig is meg tett mindent, hogy érdekeinket előbbre vigye. Eredmények voltak, ha nem is oly nagy mérvűek, mint azt a mai viszonyok megkövetelik. Azonban lesz a jövőben nagyobb eredmény is, ha öntudatos szervezeti életet élünk.

A képesítésünk ügye rendezés előtt áll. Még ha más érdek nem is kötne a szervezethez, mint ez az egy, akkor is kötelességünk, hogy mindannyian támogatására siessünk a szervezethez. Nincs ma égetőbb megoldásra váró kérdés a képesítésünk rendezése ügyénél, mely minden más fontos kérdésnek megszüntetője.

Ha a képesítésünk ügye rendeződik, meg fog szünni az a nagymennyiségű fürdős gyártás, mely ma már minden fürdős gazdasági helyzetét tarthatatlanná teszi.

Ha a jövőben boldogítani akarunk, csak egy utunk van és ez az út a *szervezethez vezet.*

Dicső János, fürdős.

Pályázati hirdetés.

Szövetségünk f. évi december hó 1-ére egy

titkári állás

betöltésére pályázatot hirdet. A titkári állás a szövetség irodai adminisztrációjának végzésével jár.

Feltételek: a pályázó lehetőleg övadékképes legyen. Feltétlenül keresztény erkölcsű megbízhatósággal bírjon. A német nyelvben jártas legyen, ha nem is perfectly. Kifogástalan levelezést és könyvelést értsen. Az egészségügyi szakmában jártasság kívánatos. Szövetségi tagok a pályázatnál előnyben részesülnek. A pályázati kérvények f. évi november 15-ig nyújtandók be a szövetség irodájába, VII., Dohány-utca 74, I. em. 16. Később beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Az elnökség.

Lélek.

A papi pályát kivéve egyetlen élet-hivatáshoz sem kell olyan nagy lélek, annyi lelki erő, megértés, türelem, szeretet, mint a betegápoláshoz. Aki sohasem volt beteg, annak fogalma sincs arról, mit jelent az: beteget ápolni. A beteg türelmetlen, idegés, néha elkényeztetett, gögös, goromba, sokszor elkeseredett, kétségbeesett, szomorú. Mindezzel az ápolónak bánni kell tudni. Nemcsak abból áll a betegápolás, hogy borogtatást, orvosságot adjunk a betegnek, szükségleteiről gondoskodjunk, hanem abból is, hogy lelki bajain segítsünk. Megvigasztaljuk, megnyugtassuk, csendesítsük, lelkesítsük, életkedvet, reményt, bizalmat öntsünk lelkébe. Mennyi önfeláldozást, mennyi önlegyőzést követel ez! Vidámnak lenni a beteghez, amikor magunk szomorúak vagyunk, gyöngédséget tanusítani, a mikor fáradtak, betegeskedők vagyunk, rosszul érezzük magunkat, biztatni másokat, a mikor magunk nehéz gondokkal küzdünk, szeretettel, részvétet nyilvánítani, a mikor durvaság, rosszakarat érte a hála — nehéz, nagyon nehéz.

Miből merítsünk erőt mindehhez? Annak elgondolásából, hogy mi vagyunk igazi gyakorlati a Krisztusi szeretetnek. Sok rosszat fognak ránk, állásunkat sokszor lenézik, lebecsülik, könnyen meggyanusítanak bennünket s mi mégis érezzük magunkban, hogy jobbak vagyunk, mint azok, akik a mellüket verdesve hangoztatják, hogy milyen nagy keresztények. Gondoljunk sokszor arra, hogy egyik-másik türelmetlen, goromba, durvallelkű beteg talán sokat, nagyon sokat szenvedett az életben. Talán sohasem ismerte az anyai, a testvéri szeretetet, az utcán nőtt fel, s az élet küzdelmeiben sohasem melegekedt fel a lelke, soha sem találkozott olyan rokon lélekkel, aki megértette, aki jó volt hozzá. Az ilyen kérges lelkű ember nem is tehet arról, hogy durva, önző, gyanakvó, kiméltelen. Az élet tette ilyené. A mi gyöngédségünk, türelmünk gyógyító ir az ilyen ember számára, esetleg ut a boldogsága felé. Legyünk békéltirőek, vidámak, gyöngédek ne csak társnőink, hanem legellenzenesebb betegekkel szemben is. Legyünk jók, nagylelkűek mindenkihez. A mikor végigmegyünk a kórtermen szinte megérezzék a betegek: ez jó én hozzám és jól akar nekem; a tekintetükből öröm, vigasz sugározzik a néha sötét, komor lelkekbe.

A háboru s a társadalmi egyenlőtlenség igazságtalanságai sok embert tettek testileg-lelkileg beteggé, sok lelket ropantottak meg, sokat tettek elkeseredetté, önmagával meghasonlottá. Igyekezzünk behegeszteni a lelki sebeket, amelyeket a kegyetlen élet ütött, vágott rajtuk. Igyekezzünk visszaadni azt a lelki békét, amelyet az élet elrabolt tőlük.

Egyszerre nem fogjuk eltávolítani a megfelelő hangot, sokáig kell gyakorolni magunkat, míg elfanuljuk azt a bánásmódot, amelyet a szenvedőkkel szemben el kell sajátítanunk, gyakoroljuk tehát minden nap. Egy-egy kellemetlen beteg sok alkalmat nyújt rá; gyözzük le magunkat mellette s mondjuk magunkban: keresztényszocialista vagyok, itt, ennél van alkalom igazán gyakorolni a keresztény türelem, szeretet erényét, meg is fogom tenni! A betegért is, hogy neki vigaszt nyujtsak, segítsék neki visszazserezni a legnagyobb kincsét: az egészséget s önmagáért is, hogy előre haladhassak a főkéletesség útján. Anyai, testvéri szeretettel, gyöngéd kézzel, meleg szívvvel, sok megértéssel, elnézéssel, megbocsátással, szeretettel akarva a beteg emberiség ügyét szolgálni, lélekkel akarok betegeknek szolgálni, hogy minél előbb eljőjön az az idő, amikor kevesebb lesz az emberekben az állat s több lesz a — lélek.

Egy segédápolónő.

A szén és fürdőárok.

Szövetségünknek tudomására jutott, hogy a fővárosi magánfürdők és vizgyógyintézetek igazgatói az elmúlt hónapban értekezletet tartottak. Az értekezlet tárgya amint értesülünk a szén drágulása, a fürdőárok rendezése és a fürdőalkalmazottak kezelési díjszabása is napirendre került.

Ha az értesülésünk valónak bizonyult, ugy mindenestre mint a fürdőknek alkalmazottjait igen közelről érint. Mert azt meg tudjuk érteni, hogy a fürdőárok a fürdők érdekeltségei egy egységes megbeszélés alapján akarják rendezni, azonban azt már nem fogadhatjuk el, hogy a fürdőalkalmazottak kezelési díjszabását az alkalmazottak megkérdése nélkül intézzék el. Ez mégsem lehet egészséges és megnyugtató. Nem tudjuk mit szólnának a fürdőérdekeltségek, ha a fürdők árait az alkalmazottak az ő megkérdésük nélkül állapítanák meg. Mi úgy érezzük, hogy az ilyen beleavatkozást a legerélyesebben utasítanák vissza, amit mi a magunk részéről el is ismerünk.

Azonban, ha elismerjük az igazgatók ezen jogát, elvárjuk és követeljük, hogy a fürdőalkalmazottak gazdasági helyzetének kérdése ügyében ismerje el az igazgatók az alkalmazottaknak is azt a jogát, hogy a kezelési díjszabások újabb megállapítását csakis azok meghallgatásával lehet igazságosan és méltányosan elintézni.

Hogy értesülésünk nem alaptalan, részben a napilapokban megjelent újabb fürdőárok bizonyítják. Mi fürdőalkalmazottak, akiket ép úgy nem kimélt meg a mindennapi élethez szükséges élelmiszerek és ruházati cikkek árainak drágulása mint a fürdők a szén és egyéb kellékek drágulása, ragaszkodunk a legutóbb benyújtott memorandumunk azon pontjához, melyben ugy a főváros, valamint a magánfürdők igazgatóit arra kértük, hogy a fürdőárok emelésénél az alkalmazottak kezelési díjait is emeljék fel, annak megfelelő százalék arányában.

Mint egyes fürdők alkalmazottaitól értesültünk, különösen a fővárosi fürdőnél a memorandumunk ezen pontját, mely a fürdőárok emelésével az alkalmazottak kezelési díjszabásának egyenlő százalékos emelését foglalta magában, 50%-ban méltányolta. Reméljük, hogy a főváros ezen intézkedését a magánfürdők és vizgyógyintézetek is végrehajlják annál is inkább, mert az előbbi memorandumunk benyújtásánál azt az ígéretet tették, hogy a fővárosi fürdők intézkedése lesz részükre az irányadó. Bizunk abban, hogy az ígéret nem csak ígéret marad, hanem azt tettekre is válják. Annál inkább is, mert ezt részükről becsületbeli kérdésnek tartjuk.

E cikkünkkel kapcsolatosan szükségesnek tartjuk, hogy az egyes napilapokban megjelent azon közleményre röviden válaszoljunk, melyben a fürdőárok emelését a szén drágulásán kívül azzal indokolja, hogy az alkalmazottaknak már előbb adott 20%-os bérjavítás idézte elő.

Az igazság az, hogy a fővárosi fürdők alkalmazottai az élelmi- és tüzelőszernél élveznek némi kedvezményeket az utóbbi néhány hét óta, azonban a vizgyógyintézeteknél és magánfürdőknel tunkunkal nem. A 20%-os kezelési díjat is megkapták, azonban ezt nem a fürdő fizeti, hanem a kezelést igénybe vevő közönség. Tehát ebből a fürdőkre semmi megterhelés nem hárul. Igaz azonban az, hogy vannak fürdők, ahol a becsületesen megszolgált munkájuk verejtékéből az alkalmazottaknak a megszabott fürdőárok mellé minden vendég után, ha az kezelést nem is vesz igénybe, 5 koronát kell lefizetni a fürdőigazgatóságnak. Hogy mily óriási igazságtalanság ez és meny-

nyire megvilágítja a tisztességtelen, kapzsi nagytőke belső világát, nem kell bővebben megírni.

Hogy hova fog ez vezetni, ám lássák majd az eredményét azok, akik csinálják. Minden pohár egyszer megtelik. Az alkalmazottak békefűrése is egyszer a végső robbanáshoz vezet.

Tagértekezletek.

A gazdasági nyomoruság, mely minden nappal türethetlenebbé válik, szövetségünk vezetőségét arra indította, hogy tagértekezletet hívjon össze, melyen az aktuális kérdéseket megvitassa. F. évi október 5-én az ápolónókkal és kórházi segéd munkásokkal tartott a szövetség értekezletét, dr. Krizs Árpád elnökségével. Szieben József szö. főtitkár beszámolt a szövetség eddigi működéséről és az elért eredményekről. Vázolta mind azt a nehézségeit, melylyel a szövetségnek meg kellett küzdenie. Majd foglalkozott a szövetség választmányának határozatával, mely a tagdíjak rendezését foglalta magában. Kérte az értekezletet, hogy a választmány határozatát legyen magáévá. Az értekezlet a beszámolót tudomásul vette, a tagdíjemeléshez pedig egyhangulag hozzájárult.

Tobler János a szakszervezeti központ főtitkára beszédében az általános gazdasági kérdéssel foglalkozott. Rámutatott azokra az okokra, melyek a mai rettenetes drágaságnak és a becsületlen dolgozók nyomorának az okozói. Utalt arra, hogy a dolgozó nép egyedüli útja, ha gazdasági helyzetén segíteni akar, a szervezetbe vezet. Az érdekes és tartalmas előadást nagy tetszéssel fogadták.

Madari Sándor társelnök, ki időközben átvette az elnöki tisztet, ugy a megjelenteknek, valamint Tobler János közp. főtitkárnak köszönetet mondott és az ülést bezárta.

A fürdősz. szakosztály f. évi október 8-án tartotta meg tagértekezletét. Nagy Pál ü. v. elnök nyitotta meg az ülést és vázolta annak napirendjét. Szieben József szö. főtitkár ismertette a szövetség eddigi működését és azokat az eredményeket, a melyeket ezideig elértünk. Rámutatott azon hibákra, a melyek megnehezítették, hogy több eredményt érjünk el. Beszámolt a küldöttség útjáról, melyen a képesítés ügyében a népjóléti miniszternél eljár. Majd a szervezet erősebb kiépítéséről beszélt.

Kocsán Károly szerkesztő az általános gazdasági válságról tartott előadást. Beszédében mint egyedüli értéket a munkát méltatta és rámutatott arra, hogy mégis a munkát értékeli a legkevesebbre. Utalt arra, ha a munkásság érvényesíteni akarja a munka értékét, ugy össze kell fogniok, a szervezetet ki kell erősen építeniok, mert csak ezen keresztül juthatnak el a jobb gazdasági élet kufforrásához. Az előadást nagy figyelemmel hallgatták végig.

Nagy Pál ü. v. elnök ezután ismertette a választmányának a tagdíjemelés tárgyában hozott határozatát és kérte az értekezlet hozzájárulását. Az értekezlet az új tagdíjemeléshez hozzájárult. Majd ezután egyéb fontos ügyeket tárgyalt még az értekezlet, mi után az elnök zárószavaival ért véget.

Német nyelvtanfolyam. Szövetségünk helyiségében VII., Dohány-utca 74. sz. I. em. 16. sz. alatt f. évi november 3-án, pénteken este fél 8 órakor kezdődik az első német nyelvtan óra. A tanfolyamra nagy számban jelentkeztek a szövetség tagjai, kiket ezután hívunk fel, hogy a kifűzött időben pontosan jelenjenek meg, és jegyzetfüzetet, ceruzát hozzanak magukkal. Újabb hallgatók még jelentkezhetnek a szövetség titkárságánál.

Az „Otthon“

Az utóbbi időben a nagy nyomoruságunkban, a létért való nehéz küzdelmünkben csaknem elfeledkezünk arról a mozgalmunkról, melyet a szövetség vezetése egy létesítendő „Otthon“ ügyében megindított. Igaz, hogy a legválságosabb időben indult meg a mozgalom, akkor a midőn mindenféle azt kell hallani, hogy a pénzünknek nincs értéke. Mi akik oly nehezen keressük meg a filléreinket, még e leromlott pénzvilágban is értékelni tudjuk azt. Igaz az is, hogy amihez még másfél évvel ezelőtt néhány százezer korona elég lett volna, ma több millió korona szükséges. Az „Otthon“ kérdése ma is van oly fontos, hogy ez foglalkoztasson gondolatban és tettekben minden egészségügyi alkalmazottat.

Ha valaki érzi az „Otthon“ hiányzó éltető melegét, ha van, aki érzi az elhagyottság rideg valóságát, az csak egy egészségügyi alkalmazott lehet. Legnagyobb része árva, özvegy és ha van is hozzátartozója, távol elszakítva tőle éli le napjait az irgalmasság munkája — a beteg emberiség — mellett.

Hát ki vágyódhatna jobban egy meleg, szerető „Otthon“-ra, mint az egészségügyi alkalmazott, ki nap-nap után azzal a gondolattal tér pihenőre, hogy öreg napjaira, vagy megrokkantsága esetére, hol fogja lehajtani pihenőre fejét. Más munkában foglalkozó munkás, ki életének javarészt egy munkahelyhez köti le, a család alapításával biztosítja magának a nyugalmat és meleg „Otthon“-t. Egy egészségügyi nem gondolhat erre, vagy csak nagyon kevés számmal. A mi életünk egy örökös vándorlás az élet nagy sivatagában. Bár nehéz és nemcsak szolgálattal teljesítünk, munkánkat lebecsülik és bennünket, mint a bélpoklost a lekicsinylés kíséri utunkon. A társadalom számkivetettjei vagyunk, annak a társadalomnak, amelynek a betegieit egy életet áldozunk fel. Sem a társadalom, sem az állam és a főváros nem gondol reánk. Hát öregségünkre koldusként állunk ki az utcára? Ha a társadalomtól, az államtól és a fővárostól nem várhatunk Krisztusból fakadó szeretetet, megértést és támogatást, ez bennünket el nem csüggeszthet.

Nagy elhagyatottságunkban az egymásra utaltságunk érzete kell, hogy az eddiginél is mélyebben kiépüljön. Ez adja meg az erőt, az akaratot, hogy nagy nyomoruságunkban is módot találjunk arra, hogy havonta egy-egy téglával járuljunk hozzá a létesítendő „Otthon“ alapjához részvényjegyzés vagy adományozás útján. Homlokunkról a legsúlyosabb gondot töröljük le akkor, ha áldozatkészségünkkel tető alá juttatjuk a rég szívünkbe zárt óhajunkat. Gondoljunk a jövőre, a mig ép erőnk, két munkabíró karunk van. Gondoljon mindenki arra, hogy ma nincs, azonban egykor neki is szüksége lehet még egy helyre a létesítendő „Otthon“-ban, mely csakis a mi áldozatkészségünkkel valósulhat meg. Rázzuk fel a kishitűeket. Gondoljunk a nagy igazságra, hogy segíts magadon, az Isten is megsegít.

A következők részéről érkezett be szövetségünkhöz részvényjegyzés és adomány:

Válfi Ferenc és neje (50) 1500 kor., Matola Ferencné (33) 990 kor., M. S. és neje (30) 900 K., Veiner Ágnes (25) 750 kor., Gyölkös János (15) 450 kor., Horváth Gyuláné, Hertelendi Mária, Tóth Etel, Szép Gizella (10—14) 300—300 kor., Suba Imréné (7) 210 kor., Bezerédy Julia (5) 150 kor., Erős Lajosné (3) 90 kor., Babay József (2) 60 kor. és Virágh Julia (1) 30 kor.

Adományoztak az Otthonra: Horváth Gyuláné 500, özv. Tóth Istvánné 400, Wányó Zsuzsa, Tamási Bianka, Asbolth Ilona 200—200, Melusz Márta 100, Iványi Gizella 20 és Nagy Pál k. alk. 2 korona. Az adakozóknak ezután mond hálás köszönetet a szövetség vezetősége.

HIREK.

Az én bibliám.

*Van nekem egy könyvem, régi, nincs fedele;
Foszladozott, sárgull majd mind a levele.
Ha elveszileném senki fel nem venné,
Én pedig fájlálnám, talán megkönyvezném.*

*Sárgull lapjaira áldott kezek irtak...
E betűk engemet mindig vissza hívnak,
Vissza egy szebb multba, gyermekéveimbe,
Amikor szívemre nem volt tövis hintve.*

*Olykor bús magamban el-ellapozgatom,
Levelei szélén az írást olvasom.
Első oldalára év, hó, s nap van írva,
Utána: „Született az én fiam Pista“.*

*Hogyan lenne kedves, drága e könyv nekem,
A jó anyám írta bele születésem.
Szegény régen porlad... s én öl mindig látom,
Ha e könyvbe nézek, a pár sor íráson.*

Dinyér István.

Kedvezményes szén. Szövetségünk felhívja mindazon t. tagjait, akik A) betűs szénjegggyel rendelkeznek és azt beváltani óhajtják, szövetségünk titkárságánál összeírásuk céljából f. évi november 5-ig jelentkezzenek. A szén mm.-ja 420 K-ba kerül. Minden tag saját kerületében meghatározott helyen veheti át a szenet.

Szövetségünk t. tagjaihoz. A f. évi október hó elsejével életbe léptetett új tagdíjjárulék fejében minden rendesen fizető tagnak jár a szaklap. A fürdőkben és kórházakban szövetségünk megbízottainál minden hó 2—3-án ávethető. Ne mulassza el senki a szaklapot kérni és azt elolvasni. E lap a mi kedves szellemi vezérünk és hűséges fegyvertársunk. Belőle olvassuk ki a bennünket érdeklő aktuális ügyeinket és belőle merítünk ismereteket, a szervezeti élethez szükséges fegyelmet, egymás iránti tisztéletet és szeretetet. Kérjük, olvassuk és terjesszük.

Adományok. A *Betegápolók egyesületének* a következők adományoztak: Wenczel Mária 375 koronát, Tizedes János 200 koronát, Kubicza Anna 130 koronát, Csury Andrásné 100 koronát, Janiglos Józsefné 88 koronát, Sebestyén Margit 16 koronát és Wachla Mária 15 koronát. — A *Fürdőalkalmazottak egyesületének.* Babay József 300 koronát, Kovács György 200 koronát és Varga András 100 koronát adományozott. Az adományozóknak ezután mondanak köszönetet az egyesületek veze ői.

Hamis ezerkoronások vannak forgalomban. A legutóbbi békéscsabai állatvásár alkalmával egy kétegyházi kereskedőnél a rendőség hamis ezerkoronást talált. A nyomozást megindították. A hamisított bankjegy abban különbözik a valóditól, hogy a szövegben „Ez az államjegy“ után a vessző és lejjebb az „1920.“ évszám után a pont hiányzik. A hátlapon a különböző nyelveken írt értékjelző szavak után hasonlóképpen hiányzik a pont. A Szent István fején a koronáról hamis bankjegyen *három gyöngy csüng alá* s erről a legkönnyebben felismerhető a hamisítás, mert a *valódi bankjegyen hét gyöngy van.* A hamis bankjegyek mind egy sorozatúak. Ezek a hamisítványok állítólag rendkívül el vannak terjedve.

A fővárosi keresztényszocialisták művészestélye. A keresztényszocialista szakszervezetek f. évi október 15-én vasárnap este hangversenyt rendeztek a Monár-utcai Kamarazeneteremben. Az estély művészi szempontból is nívós szórakozást nyújtott, a hatalmas termet megtöltő közönségnek. A műsort dr. *Zibolen Endre* megnyitja után *Lévay Gyula* szavaltata vezette be, majd *Bertók Ferike* énekelt *Szödényi Aranka* énektanárnő zongora kísérete mellett. *Dittrich Gizike* hegedűművésznő a Kremonai hegedűst *Hubaytól* és *Wienivszky Kunyaviakját* játszotta nagy biztonsággal és átérzéssel. *Dittrich Margit* operaházi tag *Verdi, Kacsóh* és *Dienzl* dalműveit énekelte s kellemes, üde hanganyagával ragadta

el a publikumot, majd *Eitner Irén*, az operaház tagja *Proch Válozatosok* című művét énekelte a nála megszokott bravúrral s azután *Lavolta* dalaiból adott két kedves és nagy hatástkeltő izelítőt. A művésznőket *Ákom* orgonaművész kísérette. A műsornak mulatságosabb részét *Ferenczy Károly* kupléi és vig, derűtséget fakasztó humora szolgáltatta. A derék művészt *Helényi-Heidelberg Albert* kísérette. Előadás után az ifjuság jó zene mellett táncol szórakozott. A szövetségünk részéről a következők voltak szivesek felülfizetni: *Vollmann Ferencz*, *Perediné*, *Gyurics Anna*, *Balázs Flóra*, *Bell Vilma* 100—100 korona, *Sarlayné* és *Nagyváthy* 50—50 korona, akiknek ezután mond köszönetet a rendezőség.

Választmányi ülés. A *Betegápolók és Ápolónők Egyesülete* f. évi október 24-én tartotta rendes havi választmányi ülését. Az ülést dr. *Rajnai Béla* orvoselnök vezette. A határozatképesség megállapítása után *Horváth István* felolvasta a múlt havi jegyzőkönyvet, amelyet némi módosítással a választmány tudomásul vett. *Talár Balázs* pénztáros terjesztette elő pénztári jelentését, mit egyhangulag vettek tudomásul. Ezután *Szieben József* főtitkár beszámolt a népjóléti miniszternél járt küldöttség útjáról, mely a betegápolók, ápolónők és fürdősök képesítéséhez kötetést volt hivatva szorgalmazni. *Deák Mária* titkárnő jelentést tett az egyesületbe beérkezett két ápolónő elleni panaszügyről, melynek tárgyában a választmány olyképp határozott, hogy az ápolónőket a legközelebb tartandó választmányi ülésre behívja az ügy tisztázása érdekében.

Egyben utasította a titkárságot, hogy az ápolónőkkel tudassa, hogy a legközelebb tartandó választmányi ülésig az egyesületben való tartózkodásuk felfüggesztetett. Ezután a beérkezett levelek olvastattak fel. A választmányi foglalkozott a megüresedő titkári állás betöltésének kérdésével s többek hozzászólása után pályázati úton való betöltése mellett határozott. Végül az új tagok felolvasása következett, mely után az elnök az ülést berekesztette.

Milyen lisztből főznek a szovjet-paradicsomban? A pittsburgi „Magyar Híradó“ írja a következőket: „Most érkezett New-Yorkba az első mintaküldemény abból a lisztből, amit ma Oroszországban használnak s aminek „inségliszt“ a neve. A liszt, ha ugyan lehet ennek mondani, *ragados sötéibarna színű anyag, s a szaga olyan, mint a frissen kiásott földé.* A szakértők, akik megvizsgálták, azt mondják róla, hogy valami magvakból készült, amihez még agyagot öröltek hozzá, hogy tapadjon. Ukrajna és a Fekete-tengeri inséges vidék népe most is ezzel táplálkozik. (Ugy fest valóságban az orosz paradicsom.) A szakértők azt mondják: amit ebből a lisztből csinálnak, megszünteti ugyan az éhség-gyötrelmet, ámde előbb-utóbb halált idéz elő.

Halálozások. Szövetségünk két régi és hűséges tagját veszítette el az elmúlt hónapban. *Faragó Erzsébet* 64 éves ápolónőt, ki a Kerületi munkásbiztosító pénztárnál 25 évet töltött, f. évi október 21-én d. u. 3 órakor temették el a Szent-István kórház halottas házából a r. kath. egyház szertartása mellett. — *Özvegy Del Medico Péterné* 47 éves ápolónőt, ki a Szent-István kórházban 15 évig volt alkalmazva, f. évi október 21-én d. u. 4 órakor temették el a Kerepesi-úti temető halottas házából a r. kath. egyház szertartása mellett. Mindkét temetésen a szövetség tagjai szép számmal jelentek meg és az elhunytakat *Szieben József* szöv. főtitkár búcsúztatta el a tagok és a szövetség nevében. Az elhunytak emlékeit hiven megőrizzük.

Kiadótulajdonos: *Szieben F. József.*